

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över Omställningsstudiestöd – för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, Ds 2021:18

Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) har fått möjligheten att svara på remiss av Omställningsstudiestöd – för flexibilitet, omställningsförmåga och trygghet på arbetsmarknaden, ert diarienummer U2021/02963.

Högre utbildning är viktigt för individens utveckling och möjlighet till kvalificerat arbete. SUHF ser därför stora möjligheter för samhället med det nya omställningsstudiestödet. Lärosätena ser fram emot att arbeta för att erbjuda fler möjligheter till högre utbildning och livslångt lärande när det nya omställningsstudiestödet införs. Nedan lämnas kommentarer på delar av betänkandet som är av särskild betydelse för lärosätena.

Tillträdesreglerna

SUHF tillstyrker utredningens förslag att tillträdesreglerna inte ska ändras och att personer med omställningsstudiestöd därför ska konkurrera om platser i högskolan på samma villkor som övriga studenter. Det är viktigt att inte ändra i tillträdesreglerna både av likabehandlingsskäl och för att inte riskera att göra antagningssystemet mindre transparent. Vad gäller kraven på behörighet så bör inte heller dessa ändras då kraven som ställs är nödvändiga för att studenten ska kunna tillgodogöra sig utbildningen.

Efterfrågan på utbildning med omställningsstudiestöd

Det är viktigt att låta studenternas efterfrågan styra dimensioneringen av utbildningsutbudet. Dagens utbildningsutbud är utformat efter den principen och SUHF menar att det är viktigt att den får styra även vad gäller utbildningar med omställningsstudiestöd. Erfarenheten visar att försök att styra studievalen sällan ger önskad effekt.

Förslaget innebär att konkurrensen om utbildningsplatser och efterfrågan på utbyggnad av utbildningar kan komma att öka framöver. SUHF menar att en utbyggnad med hög sannolikhet kommer att bli nödvändig för att inte omställningen ska orsaka oönskade undanträngningseffekter – både den befintliga studentgruppen och studenterna med omställningsstöd behöver få plats i systemet. SUHF:s bedömning är att vi idag hårbärgerar den studentvolym som finns dagens system, dvs. lärosätenas takbelopp används redan idag för den nuvarande studentvolymen. Politisk beredskap och villighet för att öka takbeloppet behövs då för att få önskad effekt av omställningssystemet. Även ökad tillgång till nödvändiga VFU- och praktikplatser är en nödvändig förutsättning för att lärosätena ska kunna öka sin produktion inom vissa områden, exempelvis inom skolan och sjukvården.

SUHF avstyrker förslaget att en omställningsorganisation ska lämna yttrande angående hur den sökta utbildningen kommer att stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Förslaget innebär en

inskränkning. SUHF menar att studentens egen motivation, drömmar, och därmed efterfrågan på utbildning leder till innovation och användbarhet. Det som idag bedöms vara hobbykurser och personlig utveckling kan visa sig driva samhällstillväxt imorgon.

Uppdragsutbildning

SUHF ser positivt på att omställningsorganisationerna får köpa utbildning av utbildningsanordnare. SUHF ser även positivt på möjligheten att underlätta för lärosätena att kunna sälja uppdragsutbildning även då köparen inte är arbetsgivare till den som får omställningsstudiestöd.

Som tidigare nämnts avstyrker SUHF förslaget att en omställningsorganisation ska lämna yttrande angående hur den sökta utbildningen kommer att stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. SUHF förordar däremot att omställningsorganisationerna har en aktiv roll vad gäller att plocka upp behov av utbildningar och anpassningar av utbildningsutbudet. Omställningsorganisationerna skulle då även kunna upphandla uppdragsutbildning hos lärosätena om man ser stora gemensamma behov.

Validering

SUHF menar att det inte är osannolikt att behovet av validering av reell kompetens kommer att öka när den nya studentgruppen ska tas omhand. Det är därför angeläget att Valideringsdelegationens förslag om ersättning för valideringsarbete genomförs.

Omställningsstudiestöd för anställda vid lärosäte

Lärosätena är en mycket stor arbetsgivare inom offentlig sektor. För anställda vid lärosätena kan omställningsstudiestödet ge positiva möjligheter. SUHF ser positivt på förslaget även för lärosätenas roll som arbetsgivare.

Utöver kommentarerna ovan hänvisar vi till vad våra medlemslärosäten anför i sina remissvar.

Enligt uppdrag



Marita Hilliges
Generalsekreterare